herpy

GEKKOER

Mauritius lowland forest day gecko

Phelsuma guimbeaui

Phelsuma guimbeaui er en smaragdgrøn daggekko fra Mauritius med røde pletter og striber på ryg og hale. Den bliver højst 15 cm og klarer sig fint i et forholdsvis lille terrarie, men den er truet i naturen, og dyrene i terrarier har derfor værdi som reservebestand.

Familie: Gekkonidae Udgivet 16. november 2026

SPECIFIKATIONER

DYRET

Voksenstørrelse	**11-15 cm** total længde inkl. hale
Levetid	**10-15 år**
Aktiv	**Dag**
Levevis	**Træboende**
Biotop	**Tørskov**
Sværhedsgrad	**Øvet**

PASNING

Min. terrarie	**40 × 40 × 60 cm** L × B × H til 2 voksne dyr
Temperatur, dag	**24-30 °C**
Hotspot	**30-42 °C**
Temperatur, nat	**16-22 °C**
Luftfugtighed	**40-80 %**
UVB	**Valgfri**
Kost	**Insekter, frugt, nektar og færdigfoder**
Holdes	**Parvis eller 1 han med flere hunner**

AVL

Formering	**Æglæggende**
Kønsmoden	**12-24 mdr.**
Kuldstørrelse	**1-2 æg**
Inkubation	**45-113 dage** ved 23-31 °C

BESKYTTELSE OG PAPIRER

CITES	**Appendiks II**
EU-bilag	**Bilag B**
IUCN	**Truet (EN)**

Alle daggekkoer af slægten Phelsuma står på CITES bilag II og i EU's forordning 338/97 på bilag B. Køb og salg inden for EU kræver dokumentation for, at dyret er lovligt erhvervet, fx opdrætsbevis eller faktura. Ved ind- og udførsel uden for EU skal der bruges tilladelser. Spørg sælgeren om papirer, og tjek de aktuelle regler hos Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø. Dyrevelfærdslovens almindelige krav gælder også.

Om arten

Phelsuma guimbeaui er en mellemstor daggekko med kort, kompakt krop. Når dyret er bedst farvet, er ryggen smaragdgrøn og nakken ofte blålig, og på ryg og hale sidder røde til orangerøde pletter, streger og tværbånd. Halespidsen kan være turkisblå. Undersiden er hvidlig til beige, og på struben sidder to eller tre mørke V-formede tegn, der dog kan være meget svage eller helt mangle. Dyret kan mørkne kraftigt i løbet af få minutter, så det næsten ser sort ud, og lysne igen. I terrarier med for lidt lys fader de røde tegninger ofte til brunligt eller blegorange.

Hannerne bliver op til 15 cm inklusive hale, men er ofte mindre. Hunnerne bliver 11-12 cm. Halen udgør lidt over halvdelen af længden. Kønnene har ens farver og tegning, men voksne hanner er længere, kraftigere og har et tydeligt bredere hoved. Hos hannerne sidder en række forstørrede skæl med porer på undersiden af lårene og foran kloakken, og hemipenis-poserne ses som buler ved halens rod. Voksne hunner har ofte kalkpunge bag ørene, som de bruger til at lagre kalk til æggeskallerne.

Ungerne ser helt anderledes ud. De er mørkebrune eller grå med fine lyse og mørke pletter, og i løbet af det første leveår skifter de farve, som regel begyndende med gule ringe om øjnene. Efter 12-15 måneder ligner de de voksne.

Phelsuma guimbeaui blev beskrevet af Robert Mertens i 1963 efter dyr fra Mauritius. Artsnavnet hædrer samleren af typeeksemplaret, B. Guimbeau. Frem til 2004 regnedes den sydøstlige *Phelsuma rosagularis* for en underart, men genetiske undersøgelser viste, at de to er så fjernt beslægtede, at de er hver sin art. Arten er ikke sky i terrariet, men i naturen er den forsigtig og bliver jagtet af mange fugle.

Læs mere: Kalk, vitaminer og tilskud

Udbredelse og levested

Phelsuma guimbeaui findes kun på øen Mauritius i det sydvestlige Indiske Ocean, omkring 870 km øst for Madagaskar. Den oprindelige udbredelse dækkede de lavere dele af hele den vestlige side af øen fra Port Louis til Baie du Cap i syd. Typelokaliteten er Pailles få kilometer sydvest for Port Louis, og i dag nævnes bl.a. Chamarel, Tamarin og Grande Rivière Noire som steder med bestande.

Udbredelsen er stærkt opsplittet. En undersøgelse fandt 30 adskilte delbestande på 44 til 167 dyr, og kun 12 af dem blev regnet for levedygtige. De største sammenhængende områder ligger i syd, delvis i Black River-nationalparken. Der findes også en indført bestand på øen Oahu i Hawaii. Den er ikke en del af den oprindelige udbredelse.

> **Oprindelig udbredelse:** Mauritius.

LEVESTED

Phelsuma guimbeaui er en skovbeboer, der er knyttet til sammenhængende, åben trævegetation. Den findes i den tørre og varme del af Mauritius og er ikke begrænset til lavlandsskoven: den er fundet helt op til toppen af Piton du Canot i 540 meters højde. Voksne dyr lever højt oppe i træerne, hvor de er godt camouflerede mellem grønne blade, mens ungerne holder til tæt ved jorden i tørre buske og krat, hvor deres grå-brune farve skjuler dem.

I de varmeste områder kan temperaturen nå 35 °C i januar og falde til 12 °C på kolde nætter i juni. Dyrene har taget indførte træer som mango, eukalyptus og Terminalia til sig, men de klarer sig ikke i et ryddeligt kulturlandskab, og bygninger samt banan- og kokosplantager kan ikke erstatte skoven. Tætheden er lav overalt: oftest ser man enkeltdyr eller en han med en eller to hunner i samme træ. Hannernes territorier er på 32-158 m² og overlapper næsten ikke, mens hunnernes er mindre, 2-68 m², og overlapper mere. Dyrene æder leddyr, men også pollen, nektar, træsaft og bladlusenes sukkerholdige afsondringer.

Pasning

TERRARIET

Et par af *Phelsuma guimbeaui* kan holdes forsvarligt i et terrarie på mindst 40 × 40 × 60 cm (længde × bredde × højde), men større er bedre, hvis der er plads. Højden er vigtig, fordi arten lever i træer. Et par er den sikreste holdform. En han kan også holdes sammen med flere hunner, men hunnerne klarer sig ofte dårligt med hinanden, især hvis der kun er to. I et større terrarie er det derfor bedre at have tre til fire hunner til en han.

Indret som til andre daggekkoer. Bambusrør i forskellige tykkelser og glatte grene giver gangflader og skjul. Almindelige grønne planter fra planteskolen, fx Schefflera, Anthurium, Sansevieria og Rhoeo, egner sig, og de store blade bruges også som klatreflader og sovepladser. Ficus pumila, små bregner og mos kan gøre området nær bunden mere naturligt.

Som bund fungerer hydrokugler af brændt ler, hvor planterne sættes direkte i. Det er nemt at vedligeholde, fordi gødningen virker som næring for planterne, og fugtniveauet kan aflæses på en vandstandsmåler. Alternativt kan en blanding af jord og sand eller ugødet plantejord bruges. Terrariet skal kunne ventileres godt, især hvis det står tæt på sollys.

TEMPERATUR

Phelsuma guimbeaui klarer sig fra 24 til 30 °C i terrariet om dagen. Under en spotlampe skal der være en solplads, hvor temperaturen lokalt kan nå op til 42 °C, og som dyrene skal kunne bruge flere gange om dagen. Lamperne kan være HQI, HCI eller CDM. Dyrene skal kunne komme væk fra varmen igen, så der skal også være køligere og skyggede grene.

Om natten må temperaturen falde til stuetemperatur. Om vinteren kan det være så lidt som 16-18 °C, og det er sundt, især for hunnerne. Er vejret godt, kan dyrene i perioder holdes udendørs i et net- eller gazeterrarie med skygge, hvor nattemperaturer ned til 15 °C tåles. Kommer der længere perioder med dårligt vejr eller for kolde nætter, skal de tilbage indendørs.

Glasterrarier uden stor ventilation bliver for varme i solen og bør ikke bruges udendørs.

Læs mere: Varme og temperatur

LUFTFUGTIGHED OG VAND

Sprøjt terrariet til *Phelsuma guimbeaui* én gang om dagen med demineraliseret vand. Dyrene slikker lidt af vandet i sig, og det skader dem ikke. Efter sprøjtningen stiger luftfugtigheden midlertidigt til 70-80 %, og i løbet af dagen kan den falde til omkring 40 % i den øvre del af terrariet. Det er normalt.

Til drikkevand er en fuglevander med beholder, der sættes fast på ruden med sugekop, et godt valg, fordi dyrene så kan drikke hele tiden. En vandskål accepteres, men bruges ofte som toilet. Vandbehovet kan også dækkes af den daglige sprøjtning, men så må vandet ikke være demineraliseret, og afhængigt af vandets hårdhed må man regne med kalkpletter i terrariet.

Læs mere: Luftfugtighed, sprøjtning og ventilation

LYS OG UVB

Kraftigt lys med fuldt spektrum er vigtigt for farverne hos *Phelsuma guimbeaui*. Naturligt sollys er bedst. Terrariet kan oplyses med LED-lysbjælker eller keramiske spotlamper (HQI, HCI, CDM), og metalhalogenlamper med UV-andel er også en mulighed. UV-stråling er en fordel, men ikke strengt nødvendig, hvis dyrene får D3-vitamin med foderet.

De røde tegninger bliver kun bleggule eller brune pletter, hvis lyset er for svagt. Under meget kraftigt terrarielys bliver de orangerøde, og farverne udvikles allerbedst i friluft. Hav lyset tændt op til 14 timer om dagen om sommeren. Om vinteren sænkes belysningen gradvist til 7-9 timer i nogle uger, så dyrene, især hunnerne, får en hvileperiode.

FODER

Hovedfoderet til *Phelsuma guimbeaui* er fårekyllinger. Som afveksling gives voksmøllarver, melbiller i larvestadiet eller andre små insekter, og meget sjældent melorme. Frugtmos, blomsterpollen og babymos kan også serveres, fordi arten i naturen også æder pollen, nektar og træsaft. Kommercielt færdigfoder til daggekkoer kan bruges af og til. Voksne dyr fodres hver anden dag om sommeren og omkring to gange om ugen om vinteren, mens ungerne får så meget, som de æder med det samme, hver dag.

Fodringen kan med fordel foregå med pincet. Hunnerne har et øget behov i yngletiden, hannerne bliver let for fede, og hannerne kan være aggressive mod hunnen under fodring, så hun trækker sig og ikke får nok. Insekterne pudres med vitamin- og mineralpræparat: hos hunnerne hver gang, hos voksne hanner er en gang om ugen nok. Kalken fra pudderet er ikke nok til hunnerne, så der skal altid stå en lille skål med knust sepiaskal. Hunnerne tager den, de har brug for, og de får normalt ikke permanent for store kalkpunge.

Hunnerne kan af og til være dårlige til at æde. En fedtholdig yoghurt med frugt tages næsten altid imod og kan gives ved, at hunnen slikker den af en træpind eller et skeskaft. Fedtet hjælper med at optage D3-vitamin. Mos bør kun gives i små mængder, fordi det er energitæt og let gør især hannerne overvægtige.

Læs mere: Foderdyr: hold og avl

ADFÆRD OG HÅNDTERING

Phelsuma guimbeaui er dagaktiv og lever strengt i træer. Arten er ikke særlig sky i terrariet og er et dyr at se på, ikke at håndtere. Den kan miste halen, og mange vilde dyr har tabt den, så grib aldrig fat i halen. Hold håndtering til et minimum.

Hannernes territorier overlapper næsten ikke i naturen, så to hanner skal ikke holdes sammen. Et par er ideelt. Hannen kan være pågående over for hunnen, især under fodring, så der skal være mange skjul og planter. Hunner imellem er der ofte uro, især to hunner sammen med en han, og i større terrarier er tre eller fire hunner bedre. Voksne dyr jager ungerne og æder dem gerne, så ungerne skal flyttes ud, så snart de klækker.

Avl

KØNSMODENHED OG KØNSBESTEMMELSE

Voksne *Phelsuma guimbeaui* kan kønsbestemmes på hannens bredere hoved, større krop og de tydelige porer på undersiden af lår og foran kloakken. Hos ungerne kan hannerne kendes på porerne, når de er tre til fire måneder gamle, men det kræver erfaring, fordi nogle unge hunner også har små porer. Hos hunnerne er porerne begrænset til området foran kloakken og forsvinder med alderen. Hos hannerne går de ud på lårene og bliver tydeligt større.

Arten vokser langsommere end andre daggekkoer. Mange er kønsmodne efter et år, og hos hunnerne ses de første æg, men hunnerne bør først sættes i avl, når de er halvandet og helst to år gamle, så de er store og stærke nok til at klare æglægningen og en parringsivrig han. Hunnerne yngler i terrarie op til omkring ti års alderen, og antallet af kuld falder med alderen.

PARRING

På Mauritius lægger *Phelsuma guimbeaui* de fleste kuld mellem oktober og februar, men enkelte kuld kan komme året rundt. I terrariet skabes en årstidsrytme ved at ændre belysningstiden og lade temperaturen falde lidt om vinteren. Så holder hunnerne pause fra æglægningen og kan komme sig, og hannernes og hunnernes parringslyst bliver afstemt. Det er vigtigt for hunnernes helbred og bør altid tillades.

Efter parringen begynder hunnen at tage mere sepiaskal. Man kan se, at hun er gravid, på den rundere krop og på de gennemskinnelige æg i bugen, især lige før lægningen. Hannen er konstant parringsivrig, så hunnen skal have rigeligt med føde og skjul.

ÆGLÆGNING OG KULD

Phelsuma guimbeaui lægger æg, og det er som regel to ad gangen. Med alderen kommer der flere enkeltæg. Der er angivet op til seks par æg i en sæson. Æggene limes fast på en overflade, og får hunnen ikke et egnet sted at lægge, sidder de på et utilgængeligt sted eller på ruden.

Tilbyd derfor i god tid et lægested: vandret placerede bambusrør med en diameter på omkring 25 mm og foret med papir, så kuldet nemt kan tages ud. Vent omkring to dage med at tage papiret ud efter lægningen, fordi hunnen tjekker kuldet i den tid. Fjernes det for tidligt, kan hun undgå røret næste gang. Hunnerne har et stort behov for kalk og vitaminer i hele sæsonen. Mangel kan give rakitis eller tab af æg.

INKUBATION

Hos *Phelsuma guimbeaui* afhænger kønnet af inkubationstemperaturen, som hos andre daggekkoer. Ved konstante temperaturer på op til 29 °C, fx 22, 24 eller 28 °C, klækker næsten kun hunner. Højere konstante temperaturer bør ikke bruges, fordi unger, der bliver for varme, ofte dør. I stedet bruges en højere temperatur med et tydeligt nedfald om natten. Med 30,5 °C (plus/minus 1 grad) i seks timer om dagen og 23 °C (plus/minus 1 grad) i de øvrige 18 timer fås omkring halvt hanner og halvt hunner.

Æggene flyttes helst til en inkubator. Klækningstiden afhænger af temperaturen og varierer fra 45 til 113 dage. Inkubation i terrariet kan også lykkes, hvis temperaturforholdene passer, men det er sværere at styre. Kan æggene ikke flyttes, skal de sikres med et låg, så ungerne kan flyttes med det samme, når de klækker. De voksne jager nemlig ungerne.

Læs mere: Inkubation af æg

OPDRÆT AF UNGER

De nyklækkede unger af *Phelsuma guimbeaui* er omkring 4 cm lange. De sættes først enkeltvis i plastbokse på en liter med net i låg og side. Indretningen er to skråtstillede bambuspinde eller kviste og en fuglevander med beholder. Der bruges ingen bund, fordi ungerne kan sluge jord eller sand, når de prøver at fange føde.

Ungerne får vitaminerede foderdyr hver dag de første måneder, men kun så mange, som de æder med det samme, for foderdyr, der løber rundt i boksen, stresser dem. De mindste fårekyllinger og melbiller er passende, og lidt frugtmos eller færdigfoder til daggekkoer kan gives en gang imellem. Når ungerne er 6-8 uger gamle, flyttes de til et terrarie på 30 × 30 × 50 cm eller helst til en lille udendørs voliere af insektnet i sommerhalvåret. Fugtig køkkenrulle i en skål fungerer som drikkevand i volieren. Kønsfordelingen er ofte skæv, hvis æggene inkuberes ved konstant temperatur, så se afsnittet om inkubation.

Sundhed og typiske fejl

Phelsuma guimbeaui er forholdsvis nem at holde, men lidt mere krævende end nogle andre daggekkoer. De typiske problemer er:

- Kalk- og vitaminmangel hos hunnerne, som kan give rakitis og tab af æg. Pudr foderet, og lad en skål knust sepiaskal stå fremme hele tiden.
- Fedme, især hos hannerne, hvis de får for meget færdigfoder eller frugtmos.
- Svage farver og bleg tegning, som skyldes for lidt lys. Brug kraftigt lys og gerne sollys.
- Skæv kønsfordeling, hvis æggene inkuberes ved konstant temperatur. Brug temperaturvekslen, der er beskrevet under

inkubation.

- Udmattede hunner efter mange kuld. Hvile og tid udendørs i godt vejr hjælper.
- Tabt hale efter håndtering eller slagsmål. Halen vokser ikke ud igen i samme form.

Søg dyrlæge med erfaring i krybdyr, hvis et dyr taber sig, holder op med at spise eller virker slapt.

Spørg altid dine kloge bekendte

Vejledningen er et godt sted at begynde, men den kan ikke erstatte erfaring. Dyr er forskellige, og meget af det vigtigste lærer man af dem, der har holdt arten i årevis. Tal med en avler, en erfaren holder eller en dyrlæge med forstand på krybdyr og padder, før du anskaffer dyret - og igen, hvis noget ser forkert ud.